

SANT CEBRIÀ DE
LA MORA.
UNA ANTIGA PARRÒQUIA
DEL MONTSENY

ANTONI PLADEVALL I FONT

DEMARCATIÓ PARROQUIAL DE SANT CEBRIÀ DE LA MORA

AL PLÀ DIT DE "LA CALMA" (MONTSENY)

Com ja s'ha destacat en altres treballs publicats en aquesta mateixa col·lecció de les Monografies del Montseny, no hi havia cap pam de terra del massís montsenyenc que no es considerés subjecte a la jurisdicció d'algun castell o senyor, o bé que no formés part d'una diòcesi i d'una parròquia en concret.

Les parròquies dels sectors planers o amb millors terres de conreu i mitjans de vida varen originar notables poblacions, com Arbúcies, Viladrau, Sant Celoni, Santa Maria i Sant Esteve de Palautordera, Breda, etc., o bé agrupacions més petites, però amb una certa vitalitat, com el poble de Montseny, el Brull, Campins, Gualba, Mosqueroles, Riells, la Costa del Montseny, entre d'altres. Resta un tercer grup d'antigues parròquies la situació de les quals, en indrets de vida difícil i males comunicacions, han convertit en simples punts de referència històrica, mancats de tota vitalitat i sovint fins i tot de vida; en aquesta tercera categoria s'hi poden adscriure les parròquies de Sant Cristòfol de Fogars, Santa Susanna del Montseny, Sant Cristòfol de Cerdans, Sant Cristòfol de la Castanya o Sant Cebrià de la Mora.

Segons el nostre coneixement, no hi ha cap de les antigues parròquies del Montseny que hagi arribat a un estat de depauperació tan gran com la vella parròquia de la Mora, del municipi de Tagamanent.

En aquesta parròquia li vàrem dedicar un estudi històric i demogràfic l'any 1965 a la revista "Ausa" de Vic, vol. V, 1965-1967, pàg. 167-175, moment en què tenia encara 9 persones. Ara té una única persona, un pastor, que viu al Clot, i alguna casa, com la Caseta o Can Figuera, habitades temporalment.

En aquesta minúscula parròquia, situada en un indret molt bonic i d'amplis horitzons, dedicarem aquest petit treball, que es basa essencialment en l'estudi abans esmentat.

1. SITUACIÓ I LÍMITS

Sant Cebrià de la Mora era, i és encara, jurídicament, una parròquia que s'estén pel vessant septentrional de la Calma, en un replà del pendent que fi-

neix a la riera de Picamena o de l'Avencó, la qual s'origina al Collformic i s'aboca al riu Congost fent en un bon sector de límit entre el municipi de Tagamanent i els del Brull i Aiguafreda.

Dit en termes moderns el territori de la seva demarcació religiosa té com a fites genèriques: pel nord, l'esmentada riera de Picamena o de l'Avencó; pel migdia, el vell camí ral que travessa la Calma des de Tagamanent al Collformic; per llevant, el límit municipal entre Tagamanent i el Brull des del Collet de Terrús, al veïnatge de les Ferreres, i per ponent, el fondal que partint del pla de la Ginesta, en el camí ral de la Calma, formen els torrents de la Figuera i de la Baga fins a la riera de Picamena.

Aquest terme el descriu així una antiga consuetud de la Mora, guardada ara als arxius del Bisbat de Vic, redactada l'any 1666.

La següent descripció s'inicia a un punt situat a l'extrem nord-oest del terme i diu així:

"Primerament comensa la dita parròquia des del Cap de vall de la montanya d'en Codina de la Mora, en lo entremesclament de les aygues de la riera de Canyelles –ara de Picamena– y del torrèn de Vall cambril –ara de la Baga– y després se'n puja sempre per lo dit torrent de Vall cambril y del Fondrats fins a dalt a la montanya a pardellà lo Camí Real qui va de Nostra Senyora de Tagamanent a Sant Sagimon, fins a un gran còdol o pedra en la vista de la Font del Ginebra, y des del còdol se'n va per un rengle de pedres al Camí Real de la Calma ja dit, és veritat que los pagesos que són avuy diuhen que sempre del Camí Real enllà han pagat lo delme a la Castanya, y des de aquí se'n va sempre per lo Camí Real de la Calma fins a Terrús... y desde Terrús se'n va per lo matex Camí Real y pren tot lo que conté la heretat del mas Clot de la Mora, –veritat és que los de la Castanya tenien possessió, segons diuhen alguns, de tot lo de la part dallà de dit Camí Real, encara que sia heretat del Clot–, y de aqueixa manera se'n va desde Terrús per lo Camí Real enllà fins al Pla de Bassau y després se'n va per lo Camí Real qui va a Sant Sagimon fins al Camp de Bernat, y desde aquí gira a tremontana dret al serrat de la Guardiola... y després se'n va per dit serrat avall de la Guardiola fins al torrent que discorre del Borgués fins al torrent del Esperver qui devalla a la Siureda, en lo entremesclament de les aygues dels torrents sobredits, y après se'n va per lo peu del bosch d'en Pujol del Brull fins a les roquetes de Ferreres, y després se'n va per lo mig del bosch del Bac avall per la part de la Casa de Ferreres, y desde'l lloch sobredit se'n va a la roca alta y després se'n va per la vora del bosch de Roca-alta avall fins que és a la riera del Pujol y de Canyelles, que seguex sempre fins que és en lo peu de la montanya d'en Codina, en lo entremesclament de les rieres ja dit. Aquí fineix la dita Parroquia de S. Cyprià de la Mora".

2. LES PRIMERES NOTES HISTÒRIQUES

El titular de la Mora, Sant Cebrià, indica ell sol, que la parròquia té un origen molt remot. Sant Cebrià fou un famós bisbe de Cartago i pare de l'Església, martiritzat l'any 258, de vida vinculada al primer cristianisme hispànic i molt venerat a casa nostra abans de les invasions sarraïnes. La seva festa es celebrava antigament el 16 de setembre. Amb això no volem dir que la parròquia de la Mora sigui anterior al segle VIII, però pel seu titular ho podria ésser.

Per les notícies històriques més velles sabem que estava en funcionament els segles XI i XII, puix que figura en les més antigues llistes de parròquies de la diòcesi de Vic, redactades al segle XII, però que reflecteixen l'estat de la diòcesi del 1050 al 1154. En les tres llistes conegudes figura el *Presbiter de Mora*, que pagava al bisbe 4 diners de taxa, o sigui un tall mitjà, puix que la taxa alta era de 8 diners i la més reduïda de 2 (*Catalunya Romànica*, II, Osona I, (Barcelona 1984) pàg. 72-76).

El nom de la Mora, d'origen segurament vegetal com els de la Figuera o la Perera, que eren dos dels seus antics masos, era el nom d'una antiga *villa* rural o gran propietat, dins de la qual es va erigir l'església i que sembla poder-se identificar amb la del gran mas Clot, situat sota l'església parroquial. La *villa Mora* surt esmentada en un document un xic mutilat, pel qual el comte Sunyer de Barcelona dóna com a dot o esponsalici a la seva primera muller Eimilda, entre molts altres alous *in comitatu vero Ausonense similiter cedo tibi villam quam dicunt Moram cum sua servitia* (Cfr. F. UDINA MARTORELL *El Archivo Condal de Barcelona en los siglos IX, X. CS. IC*, Barcelona 1951, doc. 9, pàg. 118). El document original té alguns punts ratats, i per això no se'n pot llegir la data, la qual però cal situar entre els anys 910-917.

Existeix prop la ciutat de Vic un mas i antiga *villa* dits també la Mora, però en aquest cas la referència afecta la Mora del Montseny i no la vigatana, segons confirmen referències més tardanes.

Inicialment un sector de la parròquia, en concret una serra i domini, s'anomenava Bescala, en llatí *Bischala* o *Biscala*, i això fa que en algun document la parròquia rebi també el nom de Bescala. Així ho trobem en un document del 1101 pel qual Gerberga i el seu marit, Pere Guitart, donen al seu gendre, Pere Company, una vinya *in parrochia Santi Scipriani in Bescala*, al lloc dit Pujolar, i també un peça de terra al lloc dit *Bescala in villa Subirana* (Arx. Fidel Fita. Arenys de Mar. Docs. Vilar de la Castanya, 13-2. núm. 10). Com a simple referència topogràfica consta en la delimitació de la parròquia de Sant Martí d'Aiguafreda del 1105 en dir que el terme d'aquella parròquia *descendit per serra de Bischala ad rivum Avencho* (Cfr. *Catalunya Romànica XVIII, El Vallès Occidental-El Vallès Oriental*. Barcelona 1991, pàg. 291).

Altres llocs esmentats per la vella documentació són l'Avencó, Vall Mag-

na, les Ferreres, per tal com hi té alous la seu de Vic, com ho testifica la més vella documentació vigatana editada recentment. Tots aquests noms consten igualment en la delimitació de la parròquia de Sant Martí del Brull, redactada el 1063 amb motiu de la consagració de la seva església, en dir que el terme arribava fins a la *Valle Magna ipsas Ferreres, el rivum Avanconum i la vinea Cipriana*, nom aquest en què veiem una al·lusió al patró de la Mora (Cfr. R. de VILANOVA i ROSSELLÓ. *Acta de dotación y delimitación del Brull hecha por el vizconde Ramon Folch de Cardona* a But. C. Ex. Vic, VIII (1918) pàg. 39-43).

Amb el nom de Vallmanya, ara desconegut, es coneixia la vall pregonia que s'origina sota el Collformic, passa per sota els masos Morera i Castanyera del Brull i gira vers ponent per sota el mas Pujol del Brull, per acabar en el Congost, a frec de la població d'Aiguafreda, enfront del nucli de l'Abella. El torrent o riera que recull les aigües d'aquest sector és el que rep els noms de torrent de Font de Faig, riera del Pujol, riera de Picamena i finalment de l'Avencó. Antigament al sector de Picamena, nom que sembla força modern, relacionat amb unes extraccions mineres, se li deia riera de Canyelles.

3. L'ESGLÉSIA PARROQUIAL DE SANT CEBRIÀ

El centre de la parròquia era l'església de Sant Cebrià, sortosament conservada en un replà del pendent que s'aboca al fondal de l'Avencó o Picamena, a uns 960 metres d'altitud, accessible per la pista que des del sector d'Aiguafreda puja vers el mas Clot i també des de l'antic camí ral que travessa la Calma des del Collformic a Tagamanent.

L'església de la Mora és un edifici romànic erigit en època desconeguda, però que per la seva estructura, les seves mides, la mida de la pedra i la disposició general, és evident que es va reedificar dins del segle XII. Sabem que va ésser consagrada un 18 de gener, però no se sap l'any, així consta en l'inici de la Consueta de la Mora, abans citada, que diu: *Lo dia de la Dedicació de Iglésia se celebra a 18 de janer, que és lo dia de la Cadira de St. Pere.*

Aquest edifici era format inicialment per una nau ben orientada, coberta amb volta de canó seguit i acabada amb un gran absis a llevant. La nau té unes mides interiors de 6 metres de llargada, sense l'absis, i 4,80 d'amplada; l'absis té a l'obertura 3,80 m d'amplada per 2 de fondària, i és cobert per una volta de quart d'esfera de pedres disposades a plec de llibre. De les obertures primitives només li resta la finestra central de l'absis, de doble esqueixada, puix que les possibles finestres laterals van desaparèixer en afegir-li les capelles gòtiques i les obertures de la façana, porta i rosetó, es van modificar o refer en la reforma de l'any 1722.

L'edifici, tal com el veiem avui dia, amb la coberta de lloses i repicat en el

Masia del Clot a sota de l'església de San Cebrià. (Foto: A. Pladevall)

seu interior, és el resultat de les reformes que s'hi varen fer l'any 1952, quan es va tornar a reconciliar i adaptar per al culte, després de la profanació del 1936.

Aquest edifici inicial, que sembla que tenia només un campanar d'espadanya, va ésser ampliat el segle XVI amb una gran capella per banda, cobertes amb volta de creueria. Aquestes capelles estaven ja edificades l'any 1590, quan s'esmenten en una visita pastoral com a dedicades a la Mare de Déu del Roser, una, i l'altra creiem que també a la Mare de Déu, sota el títol de Nostra Senyora de Gràcia. La parròquia de la Mora tenia almenys des del 1352 una imatge o altar dedicats a la Mare de Déu, una vella advocació que al llarg dels segles es va dir Santa Maria de Gràcia (1480-1666), Nostra Senyora de Nadal (1644) i Santa Maria de les Dones (1691). El 1876 s'anomena l'altar de la Mare de Déu dels Dolors, però es diu que hi ha també la imatge de Santa Maria de Gràcia. (Arx. Par. Mora - *Visites Pastorals*).

Entorn de 1722 es va arrebossar tota l'església, es va fer nou el portal de ponent, potser perquè el primitiu era a la banda de migdia, i també es va fer un cor i un rosetó, així com una sagristia adossada a la capella de la part meridional, que tapa una bona part de l'absis per aquest costat. Coneixem aquestes obres per les notícies de les visites pastorals. L'any 1799 es va construir la massissa torre campanar que fa costat a l'església i a la seva façana pel costat nord i que sembla una torre de defensa d'una masia. També entre el 1750 i el 1799

es va aixecar la teulada de l'església per evitar les humitats de la volta denunciades en visites pastorals dels anys 1746 i 1753.

Així havia arribat l'església fins a l'any 1936, moment en què ja no tenia rector propi sinó que cuidava de la Mora i de la Castanya un mateix rector. L'any 1936 l'església va ésser profanada i els seus altars i les seves imatges destruïts, cosa que va fer que no tingués més capellans propis sinó que fos regida pel mateix sacerdot que la Castanya i que els pocs feligresos de la Mora haguessin d'acudir a la Castanya per als seus serveis religiosos.

Aquest estat de coses va perdurar fins al 1948, en què va encomanar-se la direcció o responsabilitat de les parròquies de la Castanya i de la Mora a Mn. Josep Coma, amb els títols de rector del Brull i encarregat de la Castanya i de la Mora. Mn. Coma, rector pintoresc i dinàmic, molt identificat amb el Montseny, va emprendre l'any 1952 la dignificació de la Mora traient les restes de la rectoria que estava del tot ensorrada i de la qual s'havien emportat bigues, teules i tot el que es podia aprofitar, i també va restaurar l'església, retornant-la al culte.

Al moment de la seva destrucció la Mora tenia un altar major de tipus neoclàssic, fet avançat el segle XVIII, i els altars del Roser i dels Dolors, també refets al segle XVIII; a més d'això tenia un gran Sant Crist en una fornícula i alguna altra imatge, cap però de valor llevat de l'anomenada Mare de Déu de Gràcia, que pel que ens varen contar podia ésser gòtica. Tot això va desaparèixer el 1936, restant només en peu l'edifici bé que molt deteriorat en les seves cobertes.

La tasca que hi féu Mn. Coma va consistir a rebaixar el teulat de l'església al nivell de la volta, que va fer enllosar de manera força matussera, a l'igual que l'absis, que no té cap mur o ressalt de separació amb la nau. El mateix enllosat es va fer sobre les capelles laterals.

Interiorment l'església fou repicada i arreglat el paviment, respectant només el cor tardà, que va caure alguns anys més tard. Per a poder-hi celebrar va posar-hi un senzill altar fet amb unes antigues lloses tombals i una imatge comercial o de guix del sant patró.

L'absis quan es va aixecar havia ja estat mutilat de la corniseta amb què devia acabar inicialment, com sembla indicar-ho la mitja lesena que es veu al seu exterior.

El 19 de setembre de 1953 Mn. Josep Coma va rebre el permís de reconciliar l'església i renovar-hi el culte, cosa que es feia l'endemà, 20 de setembre, amb un primer aplec que s'hi va celebrar, enmig de festes populars i d'un ofici, cantat pels seminaristes de Seva, ajudats de grups excursionistes. Aquest aplec, durant algun temps l'única missa que es deia a l'església, s'hi va continuar celebrant fins al 1980. Després l'església va restar oberta i mig profanada de nou, fins que fa alguns anys s'hi va posar una reixa que impedeix l'entrada

Església Parroquial de Sant Cebrià de la Mora.
(Foto: A. Pladevall)

de bestiar i d'algunes persones que a vegades hi pernoctaven. Ara en té la responsabilitat el rector de Seva, però no creiem que s'hi celebri mai.

4. LA FELIGRESIA

Les notícies històriques abans sintetitzades, revelen que la parròquia existia almenys des del segle XI i donen el nom d'alguns propietaris, bé que no sabem on eren la *villa Subirana*, el Pujolar o la mateixa *villa Mora*, que creiem que per la seva propietat cal identificar amb el notable mas Clot de la Mora.

En canvi va perdurar fins a èpoques recents el mas Ferreres, documentat des del 906 i el 1063, i que ara es troba en ruïnes just al límit entre el Brull i Tagamanent, vers el fondal de la riera de Picamena. És probable que el nom evocui una antigüíssima explotació de ferro, continuada més tard vers l'indret de Picamena, situat un xic més avall de les Ferreres.

Per la vella documentació de la Figuera sabem que el 1269 ja existia un mas amb aquest nom, que més tard, vers el 1343, tenia dos masos amb el mateix nom, que tenien com a caps de casa en Pere za Figuera i en Guillem za Figuera. El 1381 ja hi havia només un sol mas, que havia absorbit l'altre Figuera i altres petits masos veïns, que havien quedat despoblats.

En la visita pastoral feta pel bisbe Galzeran sa Costa el 1330 consten com a testimonis de visita els hereus dels masos za Figuera, za Codina, dez Clot superior, dez Clot Jussà, dez Fornès i za Perera (A.M.E. Vic, Visites Pastorals, plec 1200 a.), bé que per aquest temps sembla que el total de famílies de la parròquia era de 12 a 14, essent els noms d'altres masos els de les Farreres, Olina, des Pont, Cumnal. A més cal comptar-hi algunes bordes o masoveries dels masos principals.

El despoblament dels segles XIV-XV va afectar molt la Mora, que, el 1515, segons el fogatge del dit any, eren: *Lo mas Figuera, Sagimon Parera, Andreu Clot, Pere Joan Codina i Mossèn Joan Clamer*, rector. En el segon fogatge, de 1553, la parròquia de la Mora tenia només: *Lo vicari, En Codina, En Figuera, En Parera, En Clot i en Ferrer plegats*" (Cfr. S. LLOBET *El medio y la vida en el Montseny*, Barcelona 1947, pàg. 478 i 485).

Al llarg dels segles XVII i XVIII el cens parroquial de la Mora va experimentar una recuperació notable, atesa sempre la seva petitesa, que va arribar a 10 famílies del 1686, segons el testimoni de la visita pastoral del bisbe Antoni Pasqual (A.M.E., Vic, Visites Pastorals, 1221, fol. 801), i a 12 al final del segle XVIII, segons la relació feta entorn del 1780 pel bisbe Manuel de Artalejo, que diu: "MORA. La parroquia de San Cipriano de la Mora, 5 horas distante de Vique, de que es Señor el Conde de Centellas y el Sr. Bru de Barcelona. Tiene 12 casas, la más lejos de la Parroquial media hora. Almas de Comuni6n 80 y que no comulgan 7. Los caminos son muy malos. Granos comunes del País, se cogen 400 quarters" (A. PLADEVALL, *Un cens demogràfic i econòmic del bisbat de Vic del 1780 a "Revista Catalana de Geografia"*, 4, Barcelona 1878, pàg. 588).

En el "Llibre de naixences i defuncions de la Mora del 1686 al 1838" del seu antic arxiu parroquial trobem els noms d'aquestes cases que eren: La Figuera, el Clot, les Ferreres, la Perera, la Codina (que el 1696 es diu la Codina de la Riera i el 1728 la Codina de la Verneda), la casa de la Balma, el mas de Sant Cebrià, la Caseta del Clot, el Corral d'en Perera, la Casanova d'en Perera, el mas de la Serra de la Mora (potser el que el 1775 s'anomena la Casa de la Neu), la Casanova d'en Figuera o la Casa de montanya d'en Figuera i la Caseta d'en Codina (segurament la que al 1806 s'anomena la Caseta de Picamena).

Aquest cens es va mantenir fins al final del segle passat; l'any 1856 la Mora tenia 11 masos, en tres dels quals vivien dues famílies, cosa que li donava un cens de 98 persones, per tant, més o menys els mateixos que el 1780.

A partir del 1890 comencen a abandonar-se algunes masoveries, cosa que fa que el 1935 tingui només 7 famílies i 48 habitants; el 1943, 5 famílies i 39 habitants, i el 1960 3 famílies i 10 habitants. Actualment només resideix habitualment a la Mora un pastor, que viu al Clot.

5. LA CAPELLA DE SANT ISIDRE DE LA FIGUERA I EL MAS LA FIGUERA

La Figuera, com ja s'ha indicat abans, és un dels masos més antics de la Mora i també el de més presència arquitectònica. Consta de planta baixa, dos pisos i golfa, i s'hi endevina una estructura bàsica d'inicis del segle XVII, ampliada amb un cos adossat a la part esquerra del mas a finals del mateix segle o principis del següent. Té com a característica una petita torre de defensa o torrella d'angle al capdamunt de la part dreta de la façana.

La seva riquesa consistia bàsicament en la ramaderia, a la qual es destinava tota la planta baixa del mas.

El seu hereu, Pau Figuera, el 3 de febrer de 1625 va demanar permís a la Cúria del Bisbat de Vic per a erigir prop del seu mas una capella dedicada a Sant Isidre. Aquesta es va aixecar a l'indret anomenat Pla de les Saleres i s'hi celebrava ja l'any 1627, segons la vella documentació del mas que hem pogut consultar.

Segons la Consueta parroquial de la Mora s'hi celebrava un aplec amb un ofici cantat el dia 15 de maig, festa del sant titular, i el rector de la Mora hi feia les benediccions de l'olivera el dia de Sant Pere Màrtir i de pa per Sant Llop, després de celebrar-hi missa. També s'hi celebraven algunes misses o aniversaris per a gent del mas Figuera al llarg de l'any.

Aquesta capella, petita i sense pretensions, feta amb bona pedra tallada als angles i al costat del portal, semblant a la del mas Figuera, es manté encara en peu però sense culte des del 1936.

Avui dia el mas Figuera està tancat i deshabitat, com la resta de la parròquia; cal però recordar, com s'exposava ja a *Monografies del Montseny*, 3, (1988) pàg. 91-98, que el mas Figuera fou durant els primers anys del segle actual, almenys entre el 1901 i el 1916, una residència de muntanya on passaren èpoques de repòs i treball persones tan destacades com Joan Maragall (1902-1904), que hi va escriure algunes poesies, una de les quals dedicada a la Lola, una noia del mas. També hi residiren els músics Lluís Millet i Pagès i Amadeu Vives, el pintor i escriptor Santiago Rusiñol, l'arquitecte i estudiós de l'art Josep Pijoan i altres menys renomats.

Fou la família Grau, propietària del mas, els que li donaren aquesta destinació de residència muntanyenca, que s'avançava en moltes dècades a les residències actuals de l'anomenat "Turisme Verd".

6. ELS RECTORS

Per acabar aquesta evocació d'un lloc que ja només és pràcticament història, creiem que cal que hi fem figurar els bons rectors que hem recopilat en la documentació consultada i que dona una llista notable de rectors i regents de la Mora.

Lluís Ferrés	1439
Miquel Bes	1454
Pere Biosca	1458
Joan Clamer	1515
Joan Pratnarbones	1602-1641
Joan Fillol	1643-1650
Pere Vernet	1651-1660
Benet Codina	1660-1685
Sebastià Comes, ecònom	1686
Josep Pou	1686-1738
Agustí Carbonell, ecònom	1739
Pere Talavera	1739-1788
Pere Puig	1788-1793
Joan Castell, ecònom	1794
Francesc Baranera	1794-1798
Segimon Mirambell	1798-1806
Josep Mas	1807-1813
Josep Orra	1814-1824
Josep Subirana, ecònom	1825
Dr. Tomàs Pladelasala, ecònom	1825
Joan Sala, ecònom	1826-1827
Marsal Colomer, ecònom	1827-1830
Tomàs Balmes	1831-1836
Pau Bach, ecònom	1835
Josep Amblàs, econòm	1837
Silvestre Casanovas, regent	1838
Isidre Marsal, regent	1838
Antoni Llobet	1857-1868
Antoni Bòria	1871-1874

Climent Serra, econòmic	1875
Joan Vall-llobera	1880-1884
Pere Riera	1885-1886
Pere Vall-llobera, regent	1888-1889
Ricard Vilademunt	1901-1902
Josep Casassas	1910
Sebastià Sunyer	1914
Josep Castells	1915-1923
Josep Grieria, rector	1925-1936

Aquest Mn. Josep Grieria va regir també, almenys des del 1928, la parròquia de Sant Cristòfol de la Castanya i va traslladar la seva residència a la Castanya, més poblada i avinent que la Mora.

Després de la guerra civil varen regir les parròquies de la Mora i de la Castanya, ara ja unides definitivament bé que amb residència a la segona, Mn. Jaume Matamala, entre 1939 i 1943, i Mn. Jaume Sala, 1943-1948, el qual els dos darrers anys ja residia al barri de l'Estació de Balenyà, on va erigir la nova parròquia de Sant Miquel dels Sants de Balenyà i en fou rector entre 1948 i 1955.

L'any 1948 es van unir les parròquies de la Castanya i de la Mora, a la rectoria de Sant Martí del Brull, que va regir entre el 1948 i el 1982 Mn. Josep Coma i Cunill, del qual ja s'ha parlat com a restaurador de la Mora el 1952-1953. Pel 1980 les tres parròquies de la Mora, la Castanya i el Brull sumaven 153 habitants.

Des del 1982 es cuida del Brull, de la Castanya i de la Mora el rector de Seva, Mn. Àngel Noguera i Puigoriol.